

Datum : 10 maart 2010

Pneumokokkenvaccinatie succesvol

Opname in het Rijksvaccinatieprogramma van pneumokokkenvaccinatie voor zuigelingen heeft geleid tot een sterke daling van pneumokokkenziekte. Onlangs zijn er, ter vervanging van het huidige vaccin, nieuwe vaccins met bredere dekking beschikbaar gekomen. Naar het oordeel van de Gezondheidsraad is met beide nieuwe vaccins een goede bestrijding van pneumokokkenziekte mogelijk. De Raad adviseert met de nieuwe vaccins voorlopig vast te houden aan een schema van vier doses. Dit valt te lezen in het advies 'Vaccinatie van zuigelingen tegen pneumokokkeninfecties (2)' dat de Gezondheidsraad vandaag aanbiedt aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Pneumokokken zijn bacteriën die ernstige ziekten kunnen veroorzaken, zoals hersenvliesontsteking, bloedvergiftiging en longontsteking. Pneumokokkenziekte komt vooral voor bij jonge kinderen en ouderen.

Tot voor kort was er voor gebruik bij kinderen maar één pneumokokkenvaccin beschikbaar, werkzaam tegen zeven veel voorkomende pneumokokkentypen (destijds samen verantwoordelijk voor circa 69 procent van de ernstige pneumokokkeninfecties bij jonge kinderen).

Opname van pneumokokkenvaccinatie voor zuigelingen in het Rijksvaccinatieprogramma met ingang van 1 april 2006 heeft ertoe geleid dat pneumokokkenziekte door de zeven vaccintypen bij gevaccineerde kinderen nagenoeg verdwenen is. Daarnaast is er, door verminderde circulatie van de bacterie, een afname zichtbaar bij ongevaccineerde ouderen.

Er zijn tot nog toe beperkte aanwijzingen voor typevervanging: het verschijnsel dat andere pneumokokkentypen dan de typen waartegen vaccinatie gericht is, juist vaker ziekte veroorzaken.

Onlangs zijn er twee nieuwe pneumokokkenvaccins geregistreerd door de Europese registratieautoriteit en op de markt beschikbaar gekomen die een bredere dekking hebben

dan het huidige vaccin, werkzaam tegen respectievelijk 10 en 13 pneumokokkentypen. Met de komst van de nieuwe vaccins zal het huidige zevenvoudige vaccin verdwijnen.

Naar het oordeel van de Gezondheidsraad is met beide vaccins een goede bestrijding van pneumokkenziekte mogelijk. Vanwege onder andere de bredere dekking en betere aansluiting op het huidige vaccin heeft de Raad een lichte voorkeur voor het 13-voudige vaccin.

Onderzoek uit landen waar het zevenvoudige vaccin in een schema van drie in plaats van vier doses is ingevoerd toont aan dat ook met zo'n schema goede bescherming mogelijk is; die bescherming berust mogelijk mede op indirecte bescherming door verminderde circulatie. Over de mate van indirecte bescherming bestaat bij de nieuwe vaccins nog onzekerheid. De Raad beveelt daarom aan om voor de nieuwe vaccins voorlopig een schema van vier doses te gebruiken en deze keuze over twee jaar – wanneer meer gegevens beschikbaar zijn – opnieuw te beoordelen.

Samenstelling commissie:

• prof. dr. E.J. Ruitenbergh, emeritus hoogleraar immunologie, Universiteit Utrecht; hoogleraar internationale volksgezondheid, Vrije Universiteit, Amsterdam, *voorzitter* • prof. dr. J.J. Roord, hoogleraar kindergeneeskunde, Vrije Universiteit, Amsterdam, *vicevoorzitter* • dr. M.A.E. Conyn-van Spaendonck, arts-epidemioloog/RVP-manager, Centrum Infectieziektebestrijding, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Bilthoven, *adviseur* • dr. P.J. van Dalen, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Den Haag, *waarnemer* • prof. dr. W. van Eden, arts-microbioloog en hoogleraar veterinaire immunologie, Universiteit Utrecht • prof. dr. R. de Groot, hoogleraar kindergeneeskunde, Radboud Universiteit Nijmegen, Universitair Medisch Centrum St. Radboud • dr. H.E. de Melker, epidemioloog, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven, *adviseur* • dr. T.G.W.M. Paulussen, gezondheidswetenschapper, TNO kwaliteit van Leven, Leiden • prof. dr. M.J. Postma, hoogleraar farmaco-economie, Rijksuniversiteit Groningen • dr. H.C. Rümke, arts-epidemioloog, Vaxinostics, Universitair Vaccin Centrum Rotterdam • prof. dr. J.L. Severens, hoogleraar evaluatie in de gezondheidszorg, Erasmus Universiteit Rotterdam • prof. dr. B.H.Ch. Stricker, hoogleraar farmaco-epidemiologie, Erasmus Medisch Centrum, Rotterdam • prof. dr. S.P. Verloove-Vanhorick, emeritus hoogleraar preventieve en curatieve gezondheidszorg voor kinderen, Oegstgeest • drs. H.J. Vermeulen-Schakel, jeugdarts, GGD Kennemerland, Hoofddorp • dr. M. Verweij, ethicus, Ethiek Instituut, Universiteit Utrecht • dr. A.C.G. Voordouw, arts, MPH, College ter Beoordeling van Geneesmiddelen, Den Haag, *adviseur* • prof. dr. H.L. Zaaijer, hoogleraar bloedoverdraagbare infecties, Academisch Medisch Centrum en Sanquin, Amsterdam • dr. H. Houweling, arts-epidemioloog, Gezondheidsraad, Den Haag, *secretaris* • drs. E.J.M. van Gils, arts, Gezondheidsraad, Den Haag, *secretaris*

De publicatie Vaccinatie van zuigelingen tegen pneumokokkeninfecties(2) (nr 2010/02) is te downloaden van www.gr.nl en in een papieren versie op te vragen bij het secretariaat van de Gezondheidsraad, fax (070)340 75 23, e-mail: order@gr.nl. Nadere inhoudelijke inlichtingen verstrekt dr. H. Houweling, tel. (070)340 66 25, e-mail hans.houweling@gr.nl.